

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

247. An liceat Sacerdoti in Sacristia, dum adhuc sacris vestibus est indutus, sumere Reliquias Hostiae inue[n]tas in Calice? Et cuius qua[n]titatis esse oporteat huiusmodi Reliquias? Et an si ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

vbi sic ait: Potest Sacerdos communicato dare partem suae Hostiae, si alia non est. Ita ille. Vide etiam Ochaguiam de Sacram. tract. de Euchar. quæst. 4. n. 12. & Possseinum de officio Curati, cap. 8. n. 13.

RESOL. CCXLV.

An Sacerdos, finita Missa, si in Sacrastia inueniat aliquod fragmentum in Patena, vel Calice, possit illud sumere?

Et an ex accidenti, quando reliquia non possunt conseruari sine maiori irreuerentia, in ea enim circumstantia non solum Reliquia præsentis sacrificij, sed etiam præteritorum assumi possunt ab ipso Sacerdote non ieiuno, etiam postquam à multo tempore ab Altari recessit? Ex p. 3. tr. 4. Ref. 45.

Sup. hoc infra in Ref. 246. 247. & in fine Ref. 249. & in Ref. 250. & supra in Ref. 130. §. penult. & infra in tr. 2. lege §. vi. Ref. 101.

§. I. **H**ic casus frequenter potest accidere, & ideo negatiuam sententiam sustinendam esse putatur: nam hoc licitum erit dum Sacerdos in Altari perstitit, quia tunc eiusmodi reliquiarum assumptio referretur ad vnum, idemque conuiuium, & sacrificium, quod planè absolutum non censetur, dum Sacerdos in altari manet: secus autem si ab illo decesserit, vt est in casu proposito. Et ita docent Layman. Theolog. mor. lib. 5. tr. 4. cap. 6. n. 22. Coninch de sacram. q. 80. art. 8. n. 64. Suarez in 3. p. tom. 3. disp. 68. sect. 6. Villalob. in sum. tom. 1. tr. 7. diff. 39. n. 16. Ioan. de la Cruz in direct. conscient. part. de sacram. Euchar. q. 5. dub. 4. concl. 3. Fagundez pr. 3. lib. 3. c. 5. n. 3. vbi sic ait: Existimo non posse Sacerdotem per se loquendo prædictas reliquias sumere, postquam ab altari recessit, quia iam expleuit, perfectiq; ministerium suum: secus tamen esset ex accidenti, quando illæ non possunt conseruari sine maiori irreuerentia; in ea enim circumstantia non solum reliquia præsentis sacrificij, sed etiam præteritorum assumi possunt ab ipso Sacerdote non ieiuno, etiam postquam à multo tempore ab Altari recessit. Ita ille, & ego. Igitur pro praxi dicendum est, quod si in Ecclesiis, vbi plures successiue celebrantur Missæ, aliquis Sacerdos in sacrastia inueniat in Calice, verbi gratia, aliquod fragmentum, tunc alius Sacerdos ieiunus existens ad dicendam Missam celebret in illo Calice, vt fragmentum illud ieiunus accipiat; sin verò id accidat in aliqua Ecclesia, vbi vna Missa tantum celebratur, & ibi non referuatur Sacramentum, tunc Sacerdos non ieiunus potest tale fragmentum accipere, quia illud referuati sine maiori irreuerentia non potest. Notentur hæc pro praxi, quia forsitan apud neminem inuenies.

RESOL. CCXLVI.

An Sacerdos finita Missa, si in Sacrastia sacris Vestibus adhuc non spoliatus inueniat aliquod fragmentum in Patena, vel in Calice, possit illud sumere? Ex part. 5. tr. 14. & Misc. 2. Ref. 43.

§. I. **H**ic casus est frequentissimus, & negatiuam sententiam cum multis Doctoribus ego docui in 3. part. tract. 4. resol. 45. secluso tamen vno casu, de quo etiam vide Ioan. de Lugo de Sacram. Euchar. disp. 15. sect. 4. n. 82. & Ioan. Præpositum in 3. p. q. 80. art. 8. dub. 2. n. 46. Non reticeam tamen in gratiam curiosorum hic adnotare, affirmatiuam sententiam admittere, & tenere nouissimè Iacobum Granad. in 3. p. D. Thom. de Sacrament. controu. 6. tract. 10. disp. 8. n. 11. vbi sic ait: Si post bibitum Sanguinem, & post ablu-tionem inueniat reliquias in Patena, potest Sacerdos

Quæ hic est Ref. antecedens, & in Ref. seq. & infra in Ref. 249. in fine, & in Refol. 250 & supra in Ref. 130. §. Secundus casus, & in

illas sumere, dum est in Altari. Imò aliqui extendunt, vt non solum liceat, dum Sacerdos est in Altari, sed etiam si ad Sacrastiam redierit, dummodo vestibus sacris indutus adhuc sit, quia sumptio illarum particularum pertinet ad integritatem sacrificij, quæ diuino iure præcepta est Sacerdotibus, hunde verò cum non sit absolute noua communio, sed perfectio præcedentis, videtur posse peragi ab eo, qui initio communionis fuit ieiunus, & nondum depositus vestes sacerdotales. Ita ille. Quod est valde notandum, licet ergo contrarie sententiæ tanquam communitari, & probabiliori adhaream, non damnaten tamen de peccato supradictam sententiam Granadi sequentem.

RESOL. CCXLVII.

An liceat Sacerdoti in Sacrastia, dum adhuc sacris vestibus est indutus sumere Reliquias Hostie inuenias in Calice?

Et cuius quantitatis oporteat esse huiusmodi Reliquias? Et an si celebrans, sumpto Sanguine, videret particulam Hostie in fundo Calicis, possit digito deducere particulam ad labium Calicis, & sumere ante purificationem, vel remoto scrupulo post vna cum purificatione illam deglutire? Ex part. 6. u. 6. & Misc. 1. Refol. 17.

§. I. **N**egatiuam sententiam docet Machinus de Sacram. Ordinis tr. 3. part. 3. cap. 2. n. 20. vbi sic ait: Hæc doctrina temperanda est, vt non procedat in Sacerdote, qui iam in Sacellum se recepisset, etiam si tunc incipiat videre reliquias quas in Altari non discernerebat. Nam postquam ab Altari Sacerdos discessit, iam compleuit totum suum Ministerium, propterea post sumptionem ablu-tionis, si in sacellum reuertus reliquias Sacramenti, in quibus Christus asservatur, iterum manducet, sequitur, quod nefas est; eum bis eadem die sacram Communionem recepisse. Ita ille. Et hanc sententiam cum multis DD. ego docui in 3. p. tr. 5. resol. 45. quibus etiam adde Pericum de officio Sacerd. lib. 1. cap. 12. n. 111.

2. Sed pro affirmatiua sententia in 5. part. n. 14. resol. 43. adduxi Iacobum Granado, qui licet videtur loqui ex aliorum sententia, tamen illum non improbat; sed clare hanc opinionem affirmatiuam retinet Ioannes Baptista de Fabris in Manual. Ordinariorum cap. 11. num. 142. vbi sic asserit: Si celebrans sumpto Sanguine vider particulam Hostie in fundo Calicis, vel supra purificationem reperiat super Patena, vel Corporali aliquod fragmentum eundem hostiæ præsumptæ, quid faciet? respondo in primo casu, vel digito deducat particulam ad labium Calicis, & sumat ante purificationem, vel remoto scrupulo vna cum purificatione deglutat. In secundo casu fragmenta potest sumere etiam non ieiunus, & extra Altare in Sacrastia. Hæc ille. Cui adde ex nostris Patrem Megalium in Prempuaris nota. verb. Eucharistie Sacramentum suscipiens, n. 24. vbi sic asserit: Ego probabilem etiam censeo sententiam, quam in praxi seruant aliqui Sacerdotes docti, & timorate conscientie, vt scilicet prædictas reliquias sumant etiam post recessum ab Altari, & priusquam Missæ paramenta dimittant, si illas in Calice, vel in Patena inueniant. Et ratio huius praxis est, quia sumptio harum reliquiarum post Missam restitutam est complementum eiusdem actionis, & sacrificij, & consequenter tota hæc actio censetur vna, & facta à ieiuno, quando fiat ab eo, qui eam ieiunus inchoauit, & interim nihil sumptis, quod ex inuenit

tionem Ecclesie sumere non teneatur; & sic nihil nisi ablationem, quae fit ad perfectam consummationem eiusdem sacrificij ad quam perfectam consummationem cum pertinet ad praedictam sumptionem reliquiarum, nulla est ratio, cur liceat eas sumere priusquam Sacerdos recedat ab Altari, & non liceat statim postquam recessit, cum non obstante recessu adhuc non sit perfectè consummatum sacrificium ob praedictas inadvertenter relictas reliquias. Et praeterea magis teneretur Sacramentum, si statim sumantur etiam post recessum ab Altari, quàm si relinquantur in patena, aut in Calice, & maximè sine lumine; & facile possunt interim decurrere & petire. Huc usque Magalius.

3. Sed si quæras hinc obiter, cuius quantitatis esse oporteat huiusmodi reliquias, ut licite post ablationem sumi possint. Respondet Sotus in 4. dist. 12. quæst. 5. art. 8. ad 8. sic asserens. Si magnam hostiæ portionem in linteo post lotionem Sacerdos invenit, consilium esse, illum in pyxide referuare in crastinum, & in hanc sententiam inclinat Henríquez lib. 8. cap. 50. n. 2. & in glossa litera G. Sed ego puto nullam inter magnas & parvas particulas differentiam assignandam esse: nam eadem omnino ratio omnium, cum pertineat ad eandem actionem sacrificandi per modum unius, & integra dictione sumuntur: quare non est quantitas attendenda. Ita Suarez tom. 3. dist. 68. sect. 6. cap. 2. Reginaldus in praxi tom. 2. lib. 29. cap. 6. num. 123. Fagundez part. 3. lib. 3. cap. 5. num. 24. & aliis.

RESOL. CCXLVIII.

An liceat Sacerdoti post ablationem sumptam consumere particularum fragmenta si in alia Missa fuerint ab alio Sacerdote præconsecrata?

Ex quo inferitur, quod si pars aliqua Eucharistia quæ in Pyxide servatur, inter communicandum populum in linteo, vel corporale Altaris ceciderit, etiam si sit minima quantitas, non potest à Sacerdote sumi post ablationem, sed in Sacrario reponi debet, & conservari? Et an laici infirmis post assumptam hostiolam simul cum ablatione, vel paulo post liceat Reliquias Sacramenti tradere inuentas in Calice, vel Pixide? Et aduertitur, quod cæteris laicis post finitam communionem danda non sunt prædicta Reliquia, etiam si ablationem non sumpserint, nisi simul dentur cum priori formula? Ex part. 6. tr. 6. & Misc. 1. Ref. 23.

§. 1. Dicitur est supra posse Sacerdotem consumere reliquias particularium à se consecrarum inuentas post ablationem: sed difficultas est, si fuerint præconsecrata ab alio in alio Sacrificio: & nouissimè sententiam affirmatiuam docet Philibertus Marchinus de sacram. Ordinis tr. 3. p. 3. c. 3. n. 19. vbi sic asserit. Ampliatur, ut non minus liceat Sacerdoti post sumptam ablationem consumere præconsecratas reliquias ab alio, quàm à se ipso, si in Patena vel Calice reperiantur. Primum quia diuersitas Ministri non videtur ad rem facere, cum sit circumstantia accidentalis. Secundò sic audiui prædicari in multis Religionibus eximiam doctrinam & sanctitatis. Tertio difficile est rectè scire, an illæ reliquiae inuentæ post ablationem sint ex præconsecratis ab alio, vel à se ipso; cum sæpius in patena vel calice reperiantur etiam particulae præconsecratae ab alio. Quarto in die Parasceues post summptionem ablationis Sacerdos consumit reliquias præconsecratas die præcedenti, si quæ in patena, vel in calice remaneant: ergo idem licebit omni tempore. Ita Marchinus.

2. Sed contrariam sententiam tenent communiter Doctores, ut Valquez in 3. part. tom. 3. dist. 211. cap. 5. num. 55. Suarez tom. 3. in 3. part. dist. 68. sect. 6. casu 2. Reginaldus in praxi tom. 2. lib. 29. cap. 6. num. 123. Fagundez part. 3. lib. 3. cap. 5. num. 29. Perseus de offic. Sacerd. lib. 1. dub. 12. n. 118. Bonacina de Sacrament. dist. 4. q. 6. punct. 2. n. 15. Megalius in promptuario, tom. 2. verb. Eucharistia Sacramentum suscipiens, n. 23. Coninch de Sacram. q. 80. art. 8. n. 67. & alij Filliucius tom. 1. tract. 4. c. 8. n. 239. Sotus in 4. dist. 12. q. 1. ar. 8. Victoria in summa n. 83. cum aliis. Et ratio est, quia absumptio harum reliquiarum in alia Missa præconsecratarum non est completio coniuij: celebrante parati.

3. Dicendum est igitur reliquias Eucharistiae non in illo sacrificio, sed in alio præcedente consecratas, vel in sacrario repositas ad communicandum populum regulariter loquendo consumendas esse ante ablationem, nec posse post ablationem consumi, quia non pertinent ad idem sacrificium, ac proinde nec ad eandem actionem sacrificandi, & idèd non possunt per modum unius cum Sacramento tunc consecrato post ablationem à Sacerdote sumi. Quare inferitur, quod si pars aliqua Eucharistiae, quæ in pyxide seruatur inter communicandum populum, in linteo vel corporale altaris ceciderit, etiam si sit minimæ quantitatis, non potest à Sacerdote post ablationem sumi, sed in sacrario reponi debet ac seruari.

4. Non desinam hic adnotare citatum Marchinū etiam in Ordine ad Laicos suam sententiam extendere: sic enim asserit, vbi supra n. 16. Ampliatur in laicis infirmis, quibus post sumptam hostiolam simul cum ablatione, vel paulo post licebit reliquias Sacramenti tradere inuentas in calice, vel in pyxide; sicut moris est in Religione Sanctæ Mariæ Fulienfis Ordinis Cisterciensis, & passim vidi in praxi apud multos in multis ciuitatibus, & oppidis. Et ratio esse potest, quia sumptio illa reliquiarum ob minimam temporis moram censetur vna & eadem actio moralis cum manducatione hostiolæ, quam ieiunus accepit, ut diximus de Sacerdote; & idèd erit licita. Ita ille.

5. Sed contrarium docet Fagundez part. 3. lib. 3. cap. 5. n. 3. vbi sic ait: Rogabis an possint huiusmodi reliquiae inuentæ dari alicui ex his, qui communionem Eucharistiae acceperunt, præsertim post sumptam aquam. Respondet huiusmodi reliquias dari per se loquendo non posse laicis post sumptam ablationem, quia hoc non pertinet ad eorum ministerium, censetur enim eorum actio perfectè consummata in ipsa prima summptione ipsius Sacramenti; quare nec illis etiam danda sunt post finitam communionem, etiam si ablationem non sumpserint, nisi simul dentur cum priori formula, quia tunc censetur vna moralis communio: post hanc verò primam communionem non possunt laici iterum communicare per se loquendo, illa autem sumptio reliquiarum est vera communio, si per se ac separatim fiat. Ergo, &c. Hæc Fagundez. Cui adde etiam periculum. Valquez, Reginaldus, Suarez Bonaciam locis citatis: vide etiam Caietanum tom. 2. opus. ar. 3. de celebr. Missar. q. 1. ad 3. Tabienam verb. Missa q. 42. n. 43. in fine. Armilla eod. verb. n. 26. in fin. Et Henriquez lib. 8. c. 50. n. 2. in gloss. litera H. & P. Vnde ex his, ut verum fatear, non possum his duabus Marchini opinionibus adherere, quæ tamen an sint probabiles, remitto aliorum iudicio.

RESOL. CCXLIX.

An Sacerdos inueniens fragmentum Hostiæ ex Sacrificio

Sup. continet in hoc & seq. 5. infra in tr. 2. Ref. 101. §. 1. & 2.